

Еўрапейскі гуманітарны ўніверсітэт

запрашае на

XVII Міжнародную навуковую канферэнцыю студэнтаў бакалаўрыяту і магістратуры

ЕЎРОПА-2015.

ЭФЕКТ ПЕРАБУДОВЫ:

РЭЖЫМЫ І РЫЗЫКІ ШМАТГАЛОСЫХ ВЕДАЎ

У 2015 годзе спаўняецца 30 гадоў ад пачатку пераўтварэнняў, якія атрымалі назву перабудовы, чвэрць стагоддзя незалежнасці Літвы і 10 гадоў існавання ЕГУ ў Вільні. Арганізатары штогадовай студэнцкай канферэнцыі Еўрапейскага гуманітарнага ўніверсітэта выкарыстоўваюць гэты патройны юбілей, каб запрасіць студэнтаў бакалаўрыяту і магістратуры, якія спецыялізуюцца ў самых розных галінах сацыяльных і гуманітарных навук, да міждысцыплінарнай размовы пра перабудову і яе эфекты, прачытаныя вельмі шырока.

У самой перабудове мы прапануем убачыць не толькі канкрэтна-гістарычную падзею, якая радыкальна змяніла палітычны і дыскурсіўны ландшафты сучаснасці, але і магутны канцэптuallyны рэсурс для міждысцыплінарнай працы са зменамі, што ўносяцца ў сацыяльныя канструкцыі і практыкі ва ўмовах распаду аднаго сімвалічнага парадку і фармавання шматлікіх.

З гэтай перспектывы прапануем абмеркаваць, як трансфармуюцца веды пад уздзеяннем новых тэхналогій (камунікатыўных, культурных, навуковых), як рэжымы шматгалосся дасведчаных звязаныя з дэмакратызацыяй традыцыйных інстытутаў (адукацыі, рэлігіі, права), як паліфанія рэалізуецца праз прастору (публічную, гарадскую, віртуальную) і ў якой ступені новыя парадкі вытворчасці дэцэнтраваных ведаў дазваляюць артыкуляваць вопыт разнастайных сацыяльных груп, у тым ліку маргінальных. Кажучы аб эфектах перабудовы, мы запрашаем да размовы пра старую/новую рыторыку ды інтэлектуальныя афекты, змену статусу тэорыі ды эканомікі ведаў, цэнтрабежнасць ды рыгіднасць, сляды і раны, акадэмічнае ўяўленне ды супраціў, лаяльнасць і дыскурсіўныя супольнасці, новыя інстытуцыялізацыі і дэфармаваныя сеткі, медыйныя інтэрвенцыі ды візуалізацыі, інтэрпрэтатыўныя рамкі ды фонавыя практыкі, палітыкі і тэхналогіі, заангажаваныя ў стварэнне і падтрыманне актуальнага шматгалосся.

Праз трыццаць – дваццаць пяць – дзесяць гадоў твая светы, што былі перабудаваныя і перабудоўваюцца, не выглядаюць прасцейшымі. Разважаючы пра гэтае ўскладненне, мы прапануем зважаць не толькі на рэжымы і здабыткі, але і на рызыкі дэцэнтрацыі й шматгалосся, у тым ліку і на расчараванне рэфарматараў і палітычную апатыю грамадзян, геапалітычную нестабільнасць і недавер да тэорыі, войны памяці і новы ледавіковы перыяд.

Канферэнцыя адбудзецца **15-16 траўня 2015 года** ў Вільні.

Месца правядзення канферэнцыі: навучальны корпус Еўрапейскага гуманітарнага ўніверсітэта (вул. Валакупю, 5, Вільня, Літва).

Працоўныя мовы канферэнцыі: англійская, беларуская, руская.

Па выніках канферэнцыі плануецца выданне зборніка навуковых працаў.

Заяўкі прымаюцца ад студэнтаў бакалаўрскіх і магістарскіх праграм (альбо эквівалентных ім).

Для ўдзелу ў канферэнцыі неабходна да **15 сакавіка 2015 г.** запоўніць і падаць [анлайн-заяўку](#). Удзел у канферэнцыі – бясплатны (без рэгістрацыйнага ўнёску), але на падставе конкурсу (будзе зроблены адбор заявак).

Вынікі конкурснага адбору будуць паведамленыя не пазней за **2 красавіка 2015 г.**

Візавая падтрымка

Студэнты, якім неабходная візавая падтрымка, павінныя ў заяўцы пазначыць пашпартныя звесткі для атрымання візаў. Віза выдаецца **бясплатна**.

Жытло

На перыяд правядзення канферэнцыі (15–16 траўня) усім удзельнікам прадастаўляецца жытло (**бясплатна**).

Кантакты

Кантактны адрас: [studentconference @ ehu.lt](mailto:studentconference@ehu.lt) За абнаўленнямі сачыце на [старонцы канферэнцыі](#), а таксама на нашых старонках у сацыяльных сетках: [FACEBOOK](#)

У МЕЖАХ ПРАЦЫ КАНФЕРЭНЦЫІ ПЛАНУЕЦЦА ПРАВЕСЦІ НАСТУПНЫЯ СЕКЦЫІ:

Сучасная сацыяльная тэорыя: перспектывы ў сітуацыі канцэптуальнага шматгалосся

Тры дзясяткі гадоў таму з'явіліся заявы пра «канец сацыяльнага», што азначала і сканчэнне гісторыі той веды, якая спрабавала вытлумачыць сацыяльнае жыццё. Аднак гэты прагноз апынуўся не такім ужо і змрочным. Сацыяльнае хутчэй радыкальна змяняе свае формы, а не знікае. У сітуацыі ўзрастання ролі тэхналогій у сацыяльным жыцці сацыяльнае ўжо нельга зводзіць выключна да традыцыйнага ўзаемадзеяння паміж людзьмі. Невыпадкова з'яўляецца штораз больш развагаў пра «постчалавечы свет». Мноства новых феноменаў і працэсаў сацыяльнага жыцця мусяць быць вытлумачаныя, аднак яны «не змяшчаюцца» ў мовы класічнай сацыяльнай тэорыі. Яны маюць патрэбу ў новым сацыялагічным уяўленні, у новых канцэптуальных слоўніках. Такіх слоўнікаў паўстае сёння штораз болей. І ўзгадніць іх штораз складаней. Удзельнікі секцыі запрашаюцца да абмеркавання мадэляў і практык развіцця сацыяльнай тэорыі ў сітуацыі канцэптуальнага шматгалосся.

Гісторыя на злome эпох: выклікі мінулага / разнастайнасць будучыні

Падчас працы секцыі прапануецца абмеркаваць самае шырокае кола пытанняў, звязаных з трансфармацыяй гістарычных ведаў у постперабудовны перыяд, адкрыццём архіваў, выкарыстаннем новых метадалогій. Вітаюцца даклады, прысвечаныя даследаванню асобных гістарычных тэм і праблем, працы па крыніцазнаўстве і гістарыяграфіі, упісанія ў прапанаваны кантэкст.

Гендарны паварот у сацыяльных навукah: інакшыя даследчыя стратэгіі і формы асэнсавання сацыяльнасці

Гэтая секцыя разглядае перабудову сацыяльных навук у кантэксце гендарнага павароту і пераасэнсавання досведу неўключэння/маргінальнасці/сацыяльнай няроўнасці. Мы запрашаем да ўдзелу студэнтак/-аў і магістрантак/-аў, даклады якіх, з аднаго боку, эмпірычна праблематызуюць такія досвед і робяць яго бачным, а з іншага – на ўзроўні тэорыі і рэфлексій спрабуюць зразумець, як павінна змяніцца ўяўленне аб (акадэмічных) ведах у бок іх большай адкрытасці і шматграннасці.

Перабудоўваючы ведах: вялікія дадзеныя, аналітычныя платформы, візуалізацыя ды іншыя выклікі лічбавай гуманітарыстыкі

Трансфармацыі ведаў за апошнія паўстагоддзя апісваліся ў катэгорыях «навуковых рэвалюцый», «эпістэمالагічных паваротаў» і руцінных аперацый «перакладу». У межах гэтай секцыі мы прапануем абмеркаваць актуальныя змены ў вытворчасці сацыягуманітарных ведаў – іх перабудову, – справакаваныя інтэрвенцыямі лічбавых тэхналогій і іх актыўным выкарыстаннем. Выкарыстанне тэкставых рэдактараў і захоўванне дадзеных у аблоках, стварэнне электронных архіваў і ідэалогія адкрытай навукі, захапленне візуалізацыямі і стварэнне віртуальных лабараторый – усё гэта разам робіць навуку інакшай ды істотна змяняе навукова-даследчую працу (у тым ліку тэхнікі пісання, стратэгіі вырашэння задач,

операцыі з дадзенымі, тэхнікі аналізу, статус тэорыі, уяўленні пра аўтарства і канчатковы вынік).

Папулярызацыя ўрбанізму і новых прафесійных ідэнтычнасці

Сёння горад штараз часцей успрымаецца як цэнтральная ніша развіцця, сфарміраваная новым тыпам дачыненняў паміж вытворчасцю і спажываннем, канкурэнтаздольнасцю і культурай, сацыяльнымі праблемамі і палітычным прадстаўніцтвам. Якія змены гарадскога асяроддзя надаюць новы сэнс і легітымнасць існуючым сферам занятасці, а таксама па-новаму афармляюць прафесійныя ідэнтычнасці архітэктара, сацыяльнага актывіста, муніцыпальнага палітыка, аніматара, культурнага прадпрымальніка, журналіста і г. д. Мэта гэтай секцыі – выявіць спецыфіку новых працоўных месцаў і прафесійных ідэнтычнасцяў, што паўстаюць разам з папулярызацыяй урбанізму як апыронай практыкі і галіны ведаў; а таксама абмеркаваць легітымнасць і грамадскія задачы, якія вырашаюць гэтыя прафесіі і працоўныя месцы. Секцыя прадугледжвае як сістэматызуючыя даклады, так і даследаванні канкрэтных праектаў і падыходаў.

«Перабудова» і дызайн: ці была перабудова ў дызайне?

Перабудова – адносна нядаўні перыяд найноўшай гісторыі, а таму ўзнікае спакуса абaperціся на штотдзённыя веды ў размове пра яе. Удзельнікаў гэтай секцыі запрашаюць паразважаць, на падставе якіх крыніц мы можам рэканструяваць інстытуцыйную логіку вытворчасці аб'ектаў графічнага дызайну? Як можна вывучаць арганізацыю творчага працэсу ў часы перабудовы і яго рэканфігурацыю з распадам СССР? Да якой ступені гісторыя дызайну сінхранізаваная з палітычнай гісторыяй? Наколькі значным, пераломным для дызайну (у інстытуцыянальным увасабленні) і дызайнераў (як прадстаўнікоў творчых спецыяльнасцяў) быў перыяд перабудовы? Прапануем аддаваць перавагу аб'ектам графічнага дызайну як асноўнаму матэрыялу для рэканструкцыі.

Працэсы «перабудовы» палітычных і эканамічных адносінаў у краінах Цэнтральнай і Усходняй Еўропы і Балтыі

Падчас працы гэтай секцыі будуць закранутыя пытанні, звязаныя з актуальнымі праблемамі трансфармацыі рэгіёну да і пасля ваенна-палітычнага крызісу ва Украіне, увядзення эканамічных і палітычных санкцый, развіцця эканамічных і палітычных інтэграцыйных працэсаў на постсавецкай прасторы. «Перабудова» тут інтэрпрэтуецца шырока і ўмоўна, абапіраючыся на актуальныя ўнутры- і знешнепалітычныя працэсы. Вітаюцца даклады міждысцыплінарнага характару, прысвечаныя будучыні постсавецкага рэгіёну, новым палітычным разрывам і сацыяльным расколам, парадыгмам эканамічнай інтэграцыі і супрацоўніцтва. А таксама – аналіз канкрэтных рэгіянальных кейсаў.

Месца гістарычнай спадчыны Вялікага Княства Літоўскага ў сучаснай Усходняй Еўропе

Секцыя арыентавана на дыскусію пра ролю і значэнне Вялікага Княства Літоўскага ў самаідэнтыфікацыі і станаўленні дзяржаваў Балта-Чарнаморскага рэгіёну. Будуць разглядацца стратэгіі інтэрпрэтацыі ВКЛ у нацыянальнай гістарыяграфіі, а таксама асаблівасці адаптацыі і трансфармацыі яго гісторыка-культурнай спадчыны незалежнымі постсавецкімі рэспублікамі.

Вынікі рэфармавання публічнага адміністравання і новыя выклікі для эфектыўнай рэалізацыі публічнай палітыкі ў краінах ЦУЕ і Балтыі

Гэтая секцыя аб'ядноўвае цікавасць да рэфармавання сістэм кіравання і дзяржаўнай службы ў краінах Цэнтральнай і Усходняй Еўропы з распрацоўкай і ўкараненнем у працэсе еўрапеізацыі мадэляў эфектыўнай публічнай палітыкі. Плануем разгледзець розныя па сваёй эфектыўнасці прыклады пераходу да ўстойлівай дэмакратыі, выявіць падобныя практыкі рэфармавання, тэхнікі і інструменты пераадолення наступстваў эканамічнай, сацыяльнай і палітычнай трансфармацыі. Удзельнікі секцыі запрашаюцца да размовы пра тое, чаму ў посткамуністычным свеце веды (палітычныя, кіраўніцкія ды інш.), што прыйшлі з Захаду, апынуліся неэфектыўнымі? А таксама – да пошуку шляхоў фармавання тэарэтычных і экспертных ведаў, адэкватных новай сацыяльнай, палітычнай, эканамічнай рэчаіснасці.

Перспектывы развіцця прыватнага права ў Еўрапейскім Саюзе і СНД

Сучасныя працэсы ўзаемадзеяння розных прававых сістэм і інтэнсіўны абмен паміж імі прывялі да складання глабальных і рэгіянальных стандартаў у галіне права. Прыватнае права, якое рэгулюе прыватныя і камерцыйныя здзелкі і найчасцей выкарыстоўваецца большасцю людзей, не ўваходзіць у лік галін, якія вылучаюцца глыбокай гарманізацыяй і стандартызацыяй. Разам з тым, трансфармацыі нацыянальнай прававой сістэмы – адзін з найістотнейшых працэсаў, якія адбываюцца ў грамадствах СНД і Еўрапейскага Саюза з 90-х гг. XX ст., – звязаны шмат у чым з працэсамі ўніверсалізацыі прававых прынцыпаў у галіне прыватнага права. Гэты працэс дазваляе казаць аб станаўленні міжнароднага і рэгіянальнага правапарадку і, разам з тым, выяўляе ўстойлівасць нацыянальных прававых сістэм, іх супраціў гарманізацыі. Секцыя ёсць пляцоўкай для абмеркавання тэндэнцый у развіцці міжнароднага і еўрапейскага прыватнага права, а таксама аспектаў цяпершняга ўплыву міжнароднага і еўрапейскага права на нацыянальны правапарадак. Чакаецца, што секцыя прыцягне студэнтаў, якія могуць абмеркаваць у яе межах шматлікія аспекты (у тым ліку гістарычныя, сацыялагічныя, палітычныя, эканамічныя) развіцця прыватнага права ў ЕС і СНД.

Канстытуцыяналізм і прававыя інструменты абароны правоў чалавека ў краінах Цэнтральнай і Усходняй Еўропы

Канстытуцыяналізм ёсць адным з найістотнейшых прававых стандартаў, што забяспечваюць гарманізацыю публічнага парадку ў Еўропе. Інстытуцыянальнае будаўніцтва, прававое забеспячэнне публічнай палітыкі на розных узроўнях, стан механізмаў абароны правоў чалавека выступаюць сёння асноўнымі крыніцамі развіцця канстытуцыйнага права. У апошнія дзесяцігоддзі праблема правоў чалавека ужо не ёсць выключна ўнутранай справай кожнай дзяржавы, а перарасла ў чынік і атрыбут міжнароднага парадку. Падчас секцыі студэнты змогуць абмеркаваць актуальны стан міжнароднага і еўрапейскага канстытуцыяналізму, пабудову канстытуцыйных інстытутаў, фарміраванне адмысловых органаў, якія ажыццяўляюць міжнародны кантроль за дзейнасцю дзяржаваў у сферы забеспячэння і аховы правоў чалавека, інстытут судовай абароны, права на атрыманне кваліфікаванай юрыдычнай дапамогі, развіццё ўніверсітэцкіх юрыдычных клінік, забеспячэнне правоў чалавека ў межах карпарацый, у межах працоўных адносінаў, а таксама – праблемы формаў і інструментаў праварэгулявання ў галіне новых тэхналогій, якія дазваляюць захаваць гуманістычны характар цывілізацыі.

Права на забыццё: сацыяльна-прававыя практыкі і механізмы канструявання постсавецкага разрыву

У межах гэтай секцыі мы прапануем надаць асаблівую ўвагу забыццю, якое грае важную ролю ў вытворчасці сацыяльнага – поруч з памяццю, якая захоўвае мінулае, і нормай, якая кшталтуе будучыню. Забыццё ёсць неад'емным складнікам у працэсе ажыццяўлення гістарычнага разрыву, які забяспечвае магчымасці рэформаў і трансфармацый. Забыванне – гэта не негатыўная анігіляцыя ды знікненне, а хутчэй актыўны працэс і складаная практыка канструявання разрываў і перазагрузкі вопыту. Забыццё апазнаецца намі як механізм амартызацыі сацыяльна-прававых трансфармацый і ўмова фарміравання новых ідэнтычнасцяў, грунт для прабачэння і памілавання, сродак забеспячэння жыццяздольнасці новых нормаў і дынамічнага існавання сацыяльных структур. Забыццё прымушае паўтараць той самы ўрок шматкроць, але яно ж забяспечвае ашчаджающую сацыяльную дынаміку. Яго ўнёсак у ажыццяўленне рэформаў і забеспячэнне маўчання, фарміраванне стаўлення да правіннасцяў і злачынцаў, вызначэнне мераў пакарання і ўсталяванне тэрмінаў даўнасці, табування мінулага і кіраванне таямніцай робіць забыццё перспектыўным аб'ектам аналізу для ўсіх, каму цікава паглядзець на прававыя механізмы і практыкі з міждысцыплінарнай сістэмы каардынатаў.

Запрашаем да міждысцыплінарнага абмеркавання тэмы забыцця ў розных сацыяльных практыках, найперш у прававых. Сярод магчымых тэмаў для дакладаў – забыццё як падмурак рэформы, забыццё як дэактуалізацыя гістарычных падзей і фактаў, забыццё як чыннік фарміравання стаўлення да злачынства і злачынцы, забыццё і памілаванне, забыццё і мір, забыццё і пакаянне. Мы запрашаем юрыстаў і прадстаўнікоў іншых сацыягуманітарных дысцыплін да абмеркавання таго, як у сучасным праве і сацыяльных практыках, якія фармуюцца з пачатку 1990-х гадоў, рэалізуецца актыўны разрыў з савецкім парадкам. З гэтай перспектывы перабудова – гэта пачатак разрыву, будову якога (нарматыўную, сімвалічную, матэрыяльную, інстытуцыянальную, практычную) мы прапануем ператварыць у прадмет адмысловага аналізу.

Рэлігія і працэсы мадэрнізацыі ва Усходняй Еўропе

У 90-я гады поруч з працэсамі мадэрнізацыі сацыяльна-палітычнай і эканамічнай сфер ва Усходняй Еўропе адбываліся працэсы рэлігійнага адраджэння. Пры тым сама лібералізацыя рэлігійнага жыцця разглядалася як значны індикатар дэмакратызацыі грамадзянскага жыцця ўвогуле. Сёння характар суадносінаў мадэрнізацыі сацыяльна-палітычнай і рэлігійнай сферы ва Усходняй Еўропе ставіць перад намі новыя пытанні: Да якой ступені рэлігійныя інстытуты ды індывіды ўдзельнічаюць у сацыяльна-палітычных зменах, што адбываюцца ў рэгіёне? Якія бакі сацыяльнага жыцця найбольш/найменш зазнаюць на сабе ўплыў рэлігійных актараў і чаму? У чым спецыфіка мадэляў узаемадзеяння сацыяльна-палітычных і рэлігійных інстытутаў ва Усходняй Еўропе? Як узаемазвязаны грамадзянскі ўдзел і рэлігійная ідэнтыфікацыя? Як развіваюцца рэлігійныя і палітычныя свабоды? У чым палягаюць асаблівасці адраджэння рэлігійнага жыцця ў рэгіёне? Гэтыя і іншыя пытанні выносяцца на абмеркаванне падчас працы гэтай секцыі.

Практычная псіхалогія ў постсавецкім рэгіёне: асаблівасці генеалогіі і перспектывы развіцця

Сацыяльныя трансфармацыі, што пачаліся разам з перабудовай, спрычыніліся да ўзнікнення новай экспертнай галіны – практычнай псіхалогіі. За апошнія 20 гадоў псіхалагічны дыскурс

стаў адным з істотных (і найпапулярнейшых) рэсурсаў у канструяванні самасці постсавецкага чалавека. Пры тым распаўсюджванні практычнай псіхалогіі (гэтаксама як і пазамедыцынскай псіхатэрапіі) у перабудоўных і постсавецкіх грамадствах сталася знакам лібералізацыі грамадскага жыцця. У межах секцыі прапануецца абмеркаваць асаблівасці станаўлення гэтай новай сацыяльнай практыкі ў постсавецкіх краінах, звязаныя са спецыфікай усходнееўрапейскай сацыякультурнай прасторы. Да ўдзелу ў секцыі запрашаюцца псіхологі, сацыёлагі, антрапологі, філосафы, а таксама прадстаўнікі іншых сацыягуманітарных дысцыплін.

Рэжымы працы са спадчынай: змена парадыгмаў

Мэта працы секцыі – фіксацыя асноўных тэндэнцый навуковага, акадэмічнага і грамадскага жыцця ў сферы аховы і аднаўлення матэрыяльнай і нематэрыяльнай спадчыны Беларусі і Цэнтральна-Еўрапейскага рэгіёну, якія склаліся ў сувязі з незваротнымі зменамі ў сацыяльна-палітычнай, культурнай і акадэмічнай сферах, што адбыліся за апошнія 30 гадоў. Вітаюцца даклады, асноўнай тэмай якіх стане апісанне і аналіз пераломаў, практыкаў дэсаветызацыі, змены парадыгмаў працы са спадчынай у любым яе абліччы. А таксама – канцэптуальныя зрухі ў артыкуляцыі спадчыны і вытворчасці ведаў пра яе.

Сацыяльныя выклікі сучасных біятэхналогій

Сучаснае біятэхналагічнае развіццё ставіць перад намі пытанні і праблемы, на якія цяжка ці зусім немагчыма адказаць, абапіраючыся на класічныя ўяўленні пра чалавека, маральна-этычныя нормы, адрозненне прыроднага і культурнага. У першую чаргу гэта тычыцца навуковых адкрыццяў і тэхналогій, дзякуючы якім паўстаў такі новы кірунак, як біямедыцына. Умяшальніцтва ў малекулярную і генетычную канстытуцыю чалавека, змена рэпрадуктыўнага вопыту, запаволенне працэсаў старэння, нейрафармакалагічная карэкцыя самасці – гэтыя і некаторыя іншыя тэндэнцыі сучасных "наук аб жыцці" патрабуюць грунтоўнага асэнсавання на прадмет сацыяльных наступстваў распаўсюджвання адпаведных навуковых (біямедыцынскіх) практык. Асобнай увагі заслугоўвае пытанне аб прынцыпах і працэдуры прыняцця рашэнняў, якія тычацца ўкаранення найноўшых біятэхналогій. Мяркуецца, што аналіз заяўленага праблемнага поля павінен ажыццяўляцца з улікам лакальнай/рэгіянальнай сацыяльнай гісторыі біятэхналагічнага развіцця. Да ўдзелу ў секцыі запрашаюцца прадстаўнікі ўсіх сацыягуманітарных дысцыплін.

Навука і тэхніка ± светлая будучыня

Падчас працы гэтай секцыі мы прапануем абмеркаваць унёсак навукі (science) і тэхналагічных інавацый у прадукаванні сацыяльнай рэальнасці і яе змяненне. Якім чынам у канкрэтна-гістарычных умовах тэхналогіі прафесійнай вытворчасці ведаў зрошчваліся з сацыяльнымі праграмамі пераўтварэння грамадства і чалавека? Як перафарматаваліся дачыненні паміж інжынерынгам і навукай, калі ў пасляваенны перыяд вялікая навука паступова ператваралася ў найістотнейшага апэратара сацыяльнага? Як даследаванні атама і космасу фармавалі ўяўленне чалавека эпохі позняй сучаснасці? Якую працу па ператварэнні ўяўных светаў у светлы пераможнай навукі і тэхнікі зрабіў кінематограф, літаратура, фатаграфія? Як сацыяльныя абертаны ўплыталіся ў навукова-папулярны дыскурс? Як ідэі навукова-тэхнічнага прагрэсу былі інтэграваныя ў савецкія ўтопіі 1950–1970-х гадоў? Што адбылося са сцэнтэчным аптымізмам пасля распаду СССР? Як вялікая навука шукала сваю нішу ва ўмовах новай сацыяльна-эканамічнай рэчаіснасці?

Мастацтва да і пасля перабудовы

Мастацтва – гэта заўсёды «перабудова», вынаходніцтва новага парадку, рэвалюцыя, пераасэнсаванне падмуркаў чалавечага, адраджэнне. Перабудова 85-га спарадзіла мноства наступстваў, у мастацкай сферы – у тым ліку. Падзел мастацтва на афіцыйнае і неафіцыйнае страціў свой сэнс, а савецкае мастацтва завяршыла сваю гісторыю. А для беларускага мастацтва перабудова сталася пачаткам сучаснага этапу яго развіцця. Што такое савецкае мастацтва, сацрэалізм, авангард? Ці магчымае мастацтва па-за палітыкай? Якія гістарычныя рамкі беларускага сучаснага мастацтва, яго формы, інстытуты, тэмы і праблемы? Вось шэраг пытанняў, якія хацелася б абмеркаваць.

Медыякультура: тэхналагічная і сацыяльная перабудова

Секцыя прысвечаная трансфармацыі медыякультуры цягам апошніх дзесяцігоддзяў, яе тэхналагічным і сацыяльным зменам: пераходу ад «старых» медыяў да «новых», з'яўленню новых фарматаў і жанраў вытворчасці «ведаў» у эпоху медыяканвергенцыі, лакальным і глабальным сацыяльным зменам у іх медыялізацыі ды ўплыве на медыі. Сярод прапанаваных сюжэтаў – савецкая перабудова медыякультуры і яе эфекты (вяртанне жывога эфіру, тэлемасты, што разбуралі рэшткі жалезнай заслоны, ліхаманка тоўстых часопісаў, відэасалоны і кабельныя тэлеканалы ды інш.). Вітаюцца таксама тэмы дакладаў, прысвечаных інтэрпрэтацыі сучасных медыяў і медыякультуры ў міждысцыплінарным кантэксце з гледзішча візуальных і культурных даследаванняў, сацыялогіі, філасофіі, антрапалогіі, мастацтва, палітычных навук ды інш.

Кінематограф у кантэксце лічбавай культуры: тэхналогіі, эстэтыка і новыя рэцэптыўныя практыкі

Секцыя прысвечаная разгляду ўплыву тэхналогій на трансфармацыю анталагічных падмуркаў кінематаграфічнага вобразу, кінаэстэтыкі і практыкаў рэцэпцыі кіно. Плануем абмеркаваць сацыяльныя эфекты гэтых трансфармацый, спосабы даследавання кіно ў новых умовах. Мы запрашаем да ўдзелу з дакладамі, у якіх закранаюцца наступныя пытанні: эфект/ы рэальнасці ў кіно: ад анталогіі фатаграфічнага вобразу да лічбавай выявы; пера(ад)будова вопыту кіна-глядацтва і новая сінефілія: ад шматлікіх экранаў да новых форм глядацкага ўдзелу; recycled cinema: э(стэ)тыка прысваення і віды ўзаемадзеяння аналагавай і лічбавай кінакультуры; тэрыторыя кіно: межы аб'екта і даследчыя стратэгіі.

Новы погляд: гледжанне як культурная тэхналогія

«Новае мысленне» – адзін з дыскурсіўных кітоў гарбачоўскіх рэформаў. Арганізатары гэтай секцыі лічаць, што кола псіхакультурных атрыбутаў і індыхатараў перабудовы павінна быць пашырана за кошт «новага гледжання/бачання», без уліку якога культурны аналіз падзей трыццацігадовай даўніны не будзе эфектыўным. Гаворка ідзе не толькі пра жорсткія візуальныя рэжымы, якія абяртаюць звыклыя для савецкага чалавека суадносіны бачнага і нябачнага (чарнуха), і не толькі пра новую візуальную пісьменнасць, якую глядач набывае ў працэсе медыяасветы (тэлепраграма «Взгляд»), але і пра культурны крызіс гледжання ва ўмовах краху старога сімвалічнага парадку і ўзнікнення новага рэпертуару пазіцый для постсавецкага назіральніка. Мы запрашаем удзельнікаў секцыі, не абмяжоўваючыся рэнавацыямі гледжання ў СССР, абмеркаваць «новы погляд» як рытарычную фігуру,

аптычны рэжым, візуальную практыку, дыспазітыў тэхналогій, спосаб прысваення зменаў – сацыяльных, палітычных, інтэлектуальных, культурных – ці то гэта будзе «new look» Крысціяна Дыёра, ці «new look» Джэрома Брунэра.

Савецкі праект паміж будоўляй і перабудовай

Будаўніцтва ў СССР заўжды было чымсьці большым за (не)дасканалую практычную дзейнасць па стварэнні будынкаў, мастоў і дарог. Яно служыла адначасова крыніцай базавых метафараў і рызыкаў для камуністычнай утопіі. Невыпадкова адным з самых пранізлівых і таленавітых досведаў медыялізацыі савецкага праекта быў часопіс «СССР на стройке», пераход ад сацыялістычнага існавання да камуністычнага рыфмаваўся з хрушчоўкамі і новымі гарадамі, адным з увасабленняў духу застою сталі «даўгабуды», а спробай разам пераадолець усе крызісныя з'явы савецкай сістэмы – перабудова. У межах гэтай секцыі прапануем абмеркаваць шматузроўневую і складаную сістэму адносінаў паміж савецкім праектам і будоўляй – адносінаў дыскурсіўных, ідэалагічных, медыйных, інстытуцыйных, матэрыяльных, практычных, эканамічных і г.д. А таксама – спосабы пабудовы і перабудоўвання ведаў пра савецкае.

Таксама падчас канферэнцыі плануецца правесці шэраг лекцый, круглых сталоў, прэзентацый кніг і студэнцкіх навуковых праектаў.